

طناب نخاعی

طناب نخاعی استوانه ای از بافت عصبی که ضخامت آن تقریباً به اندازه انگشت کوچک است و ۳۸ تا ۴۵ سانتی متر طول دارد. این طناب از سوراخ جمجمه شروع می شود به طوری که از بالا با بصل النخاع در ارتباط است و درون کانال ستون مهره ای تا سطح قاعده بدنه اولین مهره کمری L1 پائین کشیده شده است و در آنجا به دسته ای از رشته های عصبی به نام اعصاب دم اسبی ختم می شود. این اعصاب از مناطق کمری و خاجی ستون فقرات بیرون می آیند. طناب نخاعی از ۳۱ قسمت تشکیل شده است که از هر کدام یک جفت عصب خارج می شود. ضخامت این طناب در نقاط مختلف متفاوت است و در نواحی گردنی و کمری قدری ضخیم تر است.

تقسیم بندی تنه نخاعی

گردنی یا سرویکال (Cervical) C1-C8

سینه‌ای یا توراسیک (Thoracic) T1-T12

کمری یا لومبار (Lumbar) L1-L5

خاجی یا ساکرال (Sacral) S1-S5

دنبالچه‌ای یا کوکسیژیال (Coccygea)

صدمه نخاعی (Spinal Cord Injury):

صدمه به ستون فقرات می تواند موجب فشردگی، تاب خوردن، قطع شدن یا کشیدگی نخاع شود. آسیب ممکن است کل ضخامت نخاع را در برگیرد (قطع کامل) یا بخشی از نخاع را مصدوم کند. (صدمه نسبی)

پنج دلیل اصلی آسیب های نخاعی عبارتند از:

- ✓ تصادفات وسایل نقلیه
- ✓ صدمات ورزشی
- ✓ خشونت و درگیری
- ✓ سقوط (شایع ترین علت آسیب نخاعی نزد بزرگسالان دارای سنین بالاتر از ۶۵ سال)
- ✓ تومورها (تومورهای مختلفی اعم از سرطانی یا غیرسرطانی)

علائم آسیب های نخاعی :

- ✚ از دست دادن کنترل حرکتی در اثر آسیب
- ✚ فلج شل
- ✚ بی اختیاری ادراری و مدفوع
- ✚ اختلال حسی (گز گز، بی حسی، کاهش حس یا پarestزی، افزایش حس یا هیپپرستزی)
- ✚ برادی کاردی

✚ افت فشارخون

✚ عدم وجود تعریق

✚ درد شدید در ناحیه پشت و گردن

✚ هیپوترمی

✚ مشکلات تنفسی در صورت آسیب به مهره های

گردن

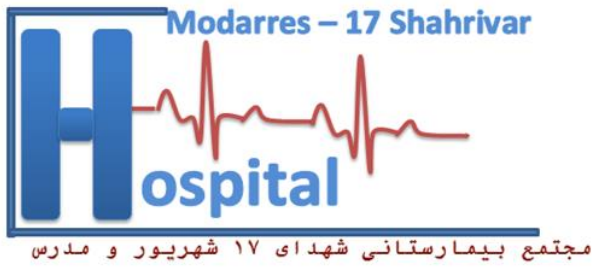
عوارض آسیب های طناب نخاعی شامل :

ادم ریه، نارسایی تنفسی، شوک نوروژنیک و فلج کامل در ناحیه زیر آسیب دیدگی می باشد.

اقدامات فوری در مواجهه با بیمار دچار آسیب دیدگی:

- ۱- از انتقال و جابه جایی نادرست و غیر ضروری بیمار خودداری شود.
- ۲- در محل حادثه بیمار روی تخته مخصوص قرار گرفته ثابت و بی حرکت شود.
- ۳- سر و گردن را بی حرکت نموده و حالت خمیده نداشته باشد.
- ۴- حین استفاده از تخته مخصوص دستها را در دو طرف بیمار و نزدیک بیمار قرار دهید
- ۵- عمل انتقال بیمار با کمک ۴ نفر انجام دهید.
- ۶- به بیمار اجازه چرخیدن و نشستن ندهید.

دانشکده علوم پزشکی ساوه

آسیب دیدگی طناب نخاعی (SCI)

گروه آموزش سلامت

آدرس: خیابان مطهری - میدان مدرس - بلوار پرستار

مجتمع بیمارستانی شهدای ۱۷ شهریور و شهید مدرس

تلفن: ۰۹-۴۲۲۲۳۰۲۶ - ۰۸۶ داخلی ۳۴۰

بهتر است یک رژیم غذایی حاوی مقادیر کلسیم و ویتامین D داشته باشد (شیر و تخم مرغ) و در معرض نور خورشید قرار گیرد و ماهی، روغن ماهی و سبزیجات برگ دار مصرف نماید. ✓ از مصرف نوشابه های قند دار و کافئین دار اجتناب نمایید.

روشهای پیشگیری از آسیب دیدگی طناب نخاعی:

۱- رانندگان باید قوانین راهنمایی رانندگی را رعایت کنند به ویژه در موارد مصرف الکل یا ماده مخدر از رانندگی خودداری نمایند.

۲- تمامی رانندگان و سرنشینان خودرو باید از کمربندهای ایمنی و بندهای مخصوص شانه استفاده کنند.

۳- کودکان زیر ۱۲ سال باید در صندلی های عقب نشسته و توسط مهارکننده های حرکتی متناسب با سن وجته شان محافظت شوند.

۴- هنگام استفاده از موتور سیکلت و دوچرخه و اسکیت باید از کلاه ایمنی استفاده نمود.

۵- باید در زمینه ی جلوگیری از زمین خوردگی به ویژه برای سالمندان اقدامات لازم را به افراد آموزش داد.

۶- ورزشکاران باید از وسایل حفاظتی استفاده کنند و مربیان ورزشی باید شیوه های صحیح مربی گری آموزش ببینند.

۷- حین انجام مراحل درمانی در بخش اورژانس و رادیولوژی بیمار را هم چنان روی تخت مخصوص قرار دهید.

۸- در صورت عدم وجود تخته مخصوص از گردنبندهای طبی استفاده کرده بیمار روی تشک سفت قرار دهید.

آموزش به بیمار و خانواده:

- ✓ بیمار هر دو ساعت یکبار تغییر وضعیت داده شود. در اولین فرصت زمانی ممکن، که ستون نخاعی پایدار شد بیمار از بستر خارج گردد.
- ✓ از جوراب های الاستیک و بلند برای پیشگیری از ترومبوز ورید عمقی استفاده شود.
- ✓ تنظیم یک برنامه دفع روده ای منظم (باید روزانه یک زمان مشخص برای عمل دفع انتخاب شود ، بهترین زمان تخلیه بعد از صرف صبحانه است) هرگز نباید برای کاهش دفعات ادرار، مصرف مایعات محدود شود باید از مصرف مایعات کافی اطمینان حاصل شود .
- ✓ از رژیم پر کالری پر فیبر و پر پروتئین استفاده شود تا از بروز یبوست جلوگیری گردد.
- ✓ قبل و بعد از سوند گذاری و هر گونه دستکاری مجرای ادراری دستان خود را با آب و صابون بشویید. و باید پوست و اطراف ناحیه تناسلی را بشویید و خشک نمایید.
- ✓ یک فرد با ضایعه نخاعی در معرض خطر بیشتری جهت ابتلا به دیابت و پوکی استخوان قرار دارد.